



Examining the relationship between intimate partner violence and alexithymia and depression levels of women

Kadınların yakın partner şiddeti ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi¹

Sema Aker²

Yasemin Aydın Kartal³

Abstract

Aim: This study was conducted to examine the relationship between intimate partner violence and alexithymia and depression levels of women.

Materials and Methods: The sample of the study, which was conducted with a descriptive and correlational design, consisted of 140 women over the age of 18. Data were collected with the "Introductory Information Form", "Attitude Towards Violence in Close Relationships Scale-Revised Form", "Toronto Alexithymia Scale-20 (TAÖ-20)" and "Depression and Happiness Scale Short Form (DHSSF)".

Results: The average age of the women participating in the study was determined as 25.06 ± 6.69 . Women; It was determined that 38.6% had university education, 29.3% were working, and 64.3% had witnessed physical/emotional violence during childhood. It was determined that the women participating in the study had an average of 2.15 ± 1.28 romantic relationship experiences. Women; 39.3% stated

Özet

Amaç: Bu çalışma, kadınların yakın partner şiddeti ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yürütüldü.


Gereç ve Yöntem: Korelasyonel ve tanımlayıcı tasarımda gerçekleştirilen çalışmanın örneklemini 18 yaş üstü 140 kadın oluşturdu. Veriler, "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Form (YİŞYTÖ)", "Toronto Aleksitimi Ölçeği-20 (TAÖ-20)" ve "Depresyon ve Mutluluk Ölçeği Kısa Formu (DMÖKF)" ile toplandı.

Bulgular: Çalışmaya katkı sağlayan kadınların yaş ortalaması $25,06 \pm 6,69$ olarak belirlendi. Kadınların; %38,6'sının eğitim düzeyinin üniversite olduğu, %29,3'ünün çalıştığı, ve %64,3'ünün çocukluk döneminde fiziksel/duygusal şiddete tanık olduğu belirlendi. Çalışmaya katılan kadınların ortalama $2,15 \pm 1,28$ romantik ilişki deneyimi olduğu saptandı.

¹ Bu makale "Examining the relationship between intimate partner violence and alexithymia and depression levels of women" başlığı ile 4. International Mediterranean Scientific Research And Innovation kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Arş. Gör., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, sema.aker@sbu.edu.tr

 Orcid ID: [0000-0002-5872-8067](https://orcid.org/0000-0002-5872-8067)

³ Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, yasemin.aydin@gmail.com  Orcid ID: [0000-0001-7464-945X](https://orcid.org/0000-0001-7464-945X)



that they had violent arguments 1-2 times a month during their relationships, 30% had long-term resentments with their partners, and 29.3% stated that their partners limited communication to punish them. The participants' TAÖ-20 total score was 52.63±9.95 and DHSSF total score was 12.98±1.74 (range: 6-17). It was determined that low income level and exposure to emotional violence significantly increased both acceptance of violence and alexithymic attitude. It was determined that exposure to violence in the current relationship increased the level of acceptance of violence, and long-term resentment with the partner increased the alexithymic attitude.

Conclusion: As a result of the study findings, it was determined that women exposed to intimate partner violence were borderline alexithymic. It was determined that as the level of acceptance of violence among women exposed to intimate partner violence increased, their alexithymia levels also increased.

Keywords: Alexithymia; depression; intimate partner violence; violence against women.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

Kadınların; %39,3'ünün ilişkileri sırasında ayda 1-2 kez şiddetli tartışma yaşadığı, %30'nun partneri ile uzun süreli küslük yaşadığı, %29,3'ünün ise partnerin kendisini cezalandırmak için iletişimi sınırlandırdığını ifade etti. Katılımcıların TAÖ-20 toplam puanı 52,63±9,95 ve DMÖKF toplam puanı 12,98±1,74 olarak tespit edildi. Düşük gelir düzeyi ve duygusal şiddete maruz kalma durumunun hem şiddeti kabullenışı hem de aleksitimik tutumu anlamlı olarak arttırdığı belirlendi. Mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumunun şiddeti kabulleniş düzeyini artırdığı, partner ile uzun süre küslük yaşama durumunun ise aleksitimik tutumu yükselttiği belirlendi.

Sonuç: Çalışma bulguları sonucunda, ilişkilerinde yakın partner şiddetine uğrayan kadınların sınırda aleksitimik olduğu belirlendi. Yakın partner şiddetine uğrayan kadınların, şiddeti kabulleniş düzeyleri arttıkça aleksitimi düzeylerinin de arttığı tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Aleksitimi; depresyon; yakın partner şiddeti; kadına yönelik şiddet.

GİRİŞ

Dünya çapında kadınların en yaygın olarak yaşadığı şiddet biçimi olan yakın partner şiddeti, yaygınlığı ve türleri değişse de toplumların ortak sorunudur. Yakın partner şiddeti; fiziksel şiddet, duygusal istismar, cinsel şiddet, kontrol edici ve zorlayıcı davranışlar dahil olmak üzere, mevcut veya eski bir yakın partnere karşı fiziksel, psikolojik veya cinsel zarara neden olan herhangi bir davranışı ifade etmektedir (Oram ve ark., 2022).

Yapılan çok uluslu araştırmalarda, kadınların yaşamları boyunca fiziksel, cinsel veya her iki tür partner şiddetine maruz kalma oranları %15-71, duygusal şiddet oranları ise %20-75 arasında bildirilmiştir (Sardinha ve ark., 2022; Ellsberg ve ark., 2005). Ülkemizde yapılmış olan geniş kapsamlı bir araştırmada kadınların %44'ünün duygusal, %39'unun fiziksel, %15'inin ise cinsel şiddet yaşadığı saptanmıştır (T.C. Başbakanlık, 2009). Bursa'da 1010 kadın ile yüz yüze görüşülerek yürütülen bir çalışmada, kadınların %32,6'sının evlilikleri boyunca en az bir defa eşleri tarafından şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Şiddet öyküsü bildiren kadınlarda en sık rastlanan şiddet türü %34,1 ile fiziksel şiddet ve %15,8 ile duygusal şiddet olarak bildirilmiştir (Ergin ve ark., 2005). Çocuklukta aile içi şiddete tanıklık eden veya maruz kalan kadınların, yetişkinlik döneminde yakın partner şiddeti açısından daha fazla risk altında bulunduğu saptanmıştır (Bensley ve ark., 2003). Bu kadınlarda kendi çocuğuna fiziksel şiddet uygulama oranlarının da artmış olması, çocukluk çağı travmalarının şiddet döngüsündeki önemini göstermektedir (Page & İnce, 2008).

Şiddete maruz kalmış kadınlarda fazla araştırılmamış ilişkili bir diğer durum aleksitimidir. Farklı patolojilerde görülebildiği gibi sağlıklı popülasyonda da bir kişilik özelliği olarak rastlanan aleksitimi kavramı, duyguları tanımlamak ve ifade etmekte yaşanan güçlüğü odaklanır. Şiddete maruz bırakılan kadınlarda aleksitimi düzeyinin daha yüksek olduğu gösterilmiştir (Şaşıoğlu ve ark., 2013).

Ayrıca, fiziksel ve sözlü şiddetin kadınlarda depresyon riskini arttırdığı bulunmuştur (Han ve ark., 2019). Yakın partner şiddeti mağdurlarındaki ruhsal bozukluklara ilişkin bir meta-analiz, şiddete maruz kalan kadınların %31 ila %85'inin, ağırlıklı ortalama %63,8 yaygınlık oranıyla Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) tanı kriterlerini karşıladığını, ikinci en sık görülen bozukluğun ise ortalama %47,6 yaygınlık oranıyla depresyon olduğu saptandı (Golding, 1999).

Yakın partner şiddetinin kadın kurbanlarında gelişebilecek ruhsal ve zihinsel sağlık sorunları için özel terapötik müdahale stratejilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla bu çalışma kadınların yakın partner şiddeti ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması amacıyla yürütüldü.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Soruları

Bu çalışma, kadınların yakın partner şiddeti ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yürütüldü. Bu genel amaç doğrultusunda belirlenen araştırmanın soruları şu şekilde idi:

1. Kadınların yakın partner şiddetine uğrama düzeyleri nedir?
2. Kadınların yakın partner şiddetine uğramasını etkileyen faktörler nelerdir?
3. Kadınların yakın partner şiddeti düzeyleri ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Tanımlayıcı ve korelasyonel tasarımda gerçekleştirilen araştırmanın evrenini, İstanbul'da yaşayan 18 yaş üzeri kadınlar oluşturmuştur. Araştırma online yürütülmüş olup, çalışma anketi <https://www.google.com/forms/about/> üzerinden farklı sosyal medya platformları, mesajlaşma uygulamaları ya da e-mail ile kadınlara gönderilmiştir. Farklı ilçe ve kültürde yetişmiş katılımcılara ulaşmak için çalışma online olarak yürütülmüştür. Ruhsal ve zihinsel sağlık problemi öyküsü olmayan, en az bir romantik ilişkisi olan evli veya bekar kadınlar araştırmanın dahil edilme kriterlerini oluşturmuştur. Bu kriterlere göre araştırmaya dahil edilirken katılımcıların beyanları esas alınmıştır. Örneklem grubunun belirlenmesinde incelenen olayın görülme sıklığıyla ilgili; kadına yönelik şiddet ile mücadele ve şiddete uğrayan kadınlara destek mekanizmaları projesinde yer alan 48 ülkeyi kapsayan uluslararası çalışmadaki hayatının bir döneminde erkek partnerleri tarafından şiddete maruz kalan kadınların oranı (%10) verisi dikkate alınmıştır (Sargın, 2014). Örneklem büyüklüğünü hesaplamak için “evrendeki eleman sayısının bilinmediği durumlarda örneklem seçme formülü” kullanılmıştır. Bu formül aşağıdaki gibidir:

$$n = \frac{t^2 \cdot p \cdot q}{d^2}$$

n= Örneklem alınacak birey sayısı

p= İncelenen olayın görülme sıklığı (0,10)

q= İncelenen olayın görülme sıklığı (0,90)

t= Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosunda bulunan teorik değer: (1,96)

d= Olayın görülme sıklığına göre yapılmak istenen \pm sapma (0,05)

Formülde güven düzeyi %95, sapma ise d=0,05 olarak kabul edilmektedir. Araştırmanın minimum örneklem büyüklüğü 138 olarak hesaplanmış olup, araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve örneklem seçim kriterlerine uyan 140 kadın araştırmanın örneklemine oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulan “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Form”, “Toronto Aleksitimi Ölçeği-20” ve “Depresyon ve Mutluluk Ölçeği Kısa Formu” ile toplanmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatür baz alınarak oluşturulan bu araştırma formunda katılımcıların gelir durumu, yaş gibi sosyodemografik özelliklerine yönelik ve partnerleri ile ilişkilerine yönelik sorular yer almaktadır.

Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Form (YİŞYTÖ): Ölçek, yakın ilişkilerde yaşanan fiziksel ve psikolojik şiddete ilişkin bireylerin tutumlarını değerlendirmek amacıyla Fincham ve arkadaşları tarafından 2008 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Toplu ve arkadaşları tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiştir. On yedi maddeden oluşan ölçek beşli likert tipi ile tasarlanmıştır. Bu maddeler “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” biçiminde düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puan minimum 17 maksimum 85 arasında değişkenlik göstermektedir. Alınan toplam puanın artması fiziksel veya psikolojik şiddete ilişkin kabullenici tutumların yükseldiğini ifade etmektedir. Ölçeğin, Cronbach-Alpha değeri 0,72 olarak hesaplanmıştır (Toplu ve ark., 2017). Bu çalışmanın için Cronbach alfa değeri 0,85 olarak saptanmıştır.

Toronto Aleksitimi Ölçeği-20 (TAÖ-20): Taylor ve arkadaşları tarafından 1985 yılında geliştirilen ölçek 26 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır (TAÖ-26). Ölçek sonrasında revize edilerek 20 madde ve 3 alt boyuttan oluşan TAÖ-20 geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Güleç ve arkadaşları tarafından 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Öz değerlendirme olarak tasarlanan bu ölçekten bireyin aldığı toplam puan doğrultusunda bireyin aleksitimi düzeyleri belirlenmektedir. Beşli likert tipi ile tasarlanan ölçek maddeleri “hiçbir zaman, nadiren, bazen, sık sık, her zaman” biçiminde düzenlenmiştir. Ölçekten 61 puan ve üstünde alan kişiler aleksitimik olarak kabul edilmektedir. 51 ve altındaki değerler aleksitimi yokluğunu, 51-61 arasındaki değerler sınırda aleksitimi varlığını ifade etmektedir. Alınan puanın artması kişinin aleksitimik eğiliminin arttığını göstermektedir. Ölçeğin, Cronbach-Alpha değeri 0,78 olarak hesaplanmıştır (Güleç ve ark., 2009). Bu çalışmanın örneklemini için Cronbach alfa değeri 0,79 şeklinde saptanmıştır.

Depresyon ve Mutluluk Ölçeği Kısa Formu (DMÖKF): Bireylerin depresyon ve mutluluk düzeylerini ölçmek için Joseph ve arkadaşları tarafından 2004 yılında geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlaması Sapmaz ve Temizel tarafından 2013 yılında gerçekleştirilmiştir. Altı maddeden oluşan ölçek dördümlük likert tipi ile tasarlanmıştır. Bu maddeler “hiç hissetmedim, nadiren hissettim, biraz hissettim, çok sık hissettim” biçiminde düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puan minimum 0 maksimum 18 arasında değişkenlik göstermektedir. Alınan toplam puanın artması bireyin olumlu duygu ve düşüncelerin arttığını ifade etmektedir. Ölçeğin, Cronbach-Alpha değeri 0,80 olarak hesaplanmıştır (Sapmaz ve Temizel, 2013). Bu çalışmanın örneklemini için Cronbach alfa değeri 0,70 olarak bulunmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi: Çalışma verilerinin analizi, SPSS 16.0 (Statistical Package for Social Science) paket programında yapılmıştır. Araştırmaya katılan kadınların tanımlayıcı özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde analizlerinden, ölçeklerin incelenmesinde ortalama ve standart sapma istatistiklerinden yararlanılmıştır. Veri dağılımının normalliği Kolmogorov-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. İki sürekli değişkenin karşılaştırılmasında Spearman korelasyon testi ve kategorik değişkenlerin sürekli değişkenlerle karşılaştırılmasında Mann-Whitney U-testi ve Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır. $P < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik İlkeleri: Çalışmanın yapılabilmesi için Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul onayı alınmıştır (Sayı: 21879, Tarih: 03.10.2023). Araştırmanın bütün kısımlarında “gizlilik ilkesine” uyulmuştur ve Helsinki Bildirgesinde yer alan kurallara uygun olarak hareket edilmiştir. Katılımcılara araştırma hakkında bilgi verildikten sonra online olarak bilgilendirilmiş gönüllü onamları alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya katılan kadınların; yaş ortalaması $25,06 \pm 6,69$, %38,6'sının eğitim düzeyinin üniversite olduğu ve %57,9'unun gelirinin giderine eşit olduğu ve %29,3'ünün çalıştığı belirlendi. Katılımcıların, %22,1'inin eş/partneri ile birlikte yaşadığı ve %64,3'ünün çocukluk döneminde de

fiziksel/duygusal şiddete tanık olduğu belirlendi. Tablo 1’de kadınların tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Kadınları Tanıtıcı Özelliklerine Ait Bulgular (n=140)

	$\bar{X} \pm SS$	Min.	Max.
Yaş	25,06 ± 6,69	18	44
		n	%
Eğitim Durumu	İlkokul-Ortaokul	4	2,9
	Lise	73	52,1
	Üniversite (Önlisans-Lisans)	54	38,6
	Lisansüstü	9	6,4
Çalışma Durumu	Evet	41	29,3
	Hayır	99	70,7
Gelir Durumu	Gelir giderden az	42	30
	Gelir gidere eşit	81	57,9
	Gelir giderden fazla	17	12,1
Yaşanan Kişi	Yalnız	25	17,9
	Aile ile birlikte	84	60
	Eş/Partner	31	22,1
Çocukluk Döneminde Fiziksel/Duygusal Şiddete Tanık Olma Durumu	Evet	90	64,3
	Hayır	50	35,7

Çalışmaya katılan kadınların; ortalama $2,15 \pm 1,28$ (range:1-5) romantik ilişki deneyimi olduğu ve %44,3’ünün ise şu anda mevcut ilişkisinin olmadığı belirlendi. Kadınların; %39,3’ünün ilişkileri sırasında ayda 1-2 kez kavga ettiği, %30’nun partneri ile uzun süreli küslük deneyimlediği, %29,3’ünün ise partnerin kendisini cezalandırmak için bazen iletişimi sınırlandırdığı saptandı (Tablo 2).

Çalışma kapsamında kadınların daha önceki/mevcut ilişki/ilişkilerinde şiddet deneyimleri sorgulanmış olup kadınların; %53,6’sının fiziksel, %38,6’sının duygusal, %5,7’sinin cinsel, %3,6’sının ise ekonomik şiddete maruz kaldığı belirlendi (Tablo 2).

Tablo 2. Kadınları Romantik İlişki Deneyimlerine Ait Bulgular (n=140)

	$\bar{X} \pm SS$	Min.	Max.
Hayatındaki Romantik İlişki Sayısı	2,15 ± 1,28	1	5
		n	%
Mevcut İlişki Durumu	Flört/Sevgili	38	27,1
	Evli/Nişanlı	40	28,6
	İlişkim yok	62	44,3
İlişki sırasında şiddetli tartışma yaşama durumu	Haftada 1-2 kez	34	24,3
	Ayda 1-2 kez	55	39,3
	Hiç	51	36,4
Partner ile uzun süreli küslük yaşama durumu	Evet	42	30
	Hayır	98	70
Parterinizin sizi cezalandırmak için iletişimi sınırlandırma durumu	Evet	22	15,7
	Hayır	77	55
	Bazen	41	29,3
Kadınların daha önceki/mevcut ilişki/ilişkilerinde deneyimledikleri şiddet türü	*Fiziksel şiddet	75	53,6
	*Duygusal şiddet	54	38,6
	*Cinsel şiddet	8	5,7
	*Ekonomik şiddet	5	3,6

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (YİŞYTÖ) toplam puanı $32,24 \pm 10,90$ (range:17-61), Toronto Aleksitimi Ölçeği-20 (TAÖ-20) toplam puanı $52,63 \pm 9,95$ (range:30-79) ve Depresyon ve Mutluluk Ölçeği Kısa Formu (DMÖKF) toplam puanı $12,98 \pm 1,74$ (range:6-17) olarak belirlendi (Tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların YİŞYTÖ, TAÖ-20 ve DMÖKF Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

	$\bar{X} \pm SS$	Min.	Max.
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (YİŞYTÖ)	$32,24 \pm 10,90$	17	61
Toronto Aleksitimi Ölçeği-20 (TAÖ-20)	$52,63 \pm 9,95$	30	79
Depresyon ve Mutluluk Ölçeği Kısa Formu (DMÖKF)	$12,98 \pm 1,74$	6	17

Eğitim durumu, çalışma durumu, çocukluk döneminde fiziksel/duygusal şiddete tanık olma durumunu ve yaşanan kişi değişkenlerinin YİŞYTÖ, TAÖ-20 ve DMÖKF ölçeği toplam puan ortalamalarını anlamlı olarak etkilemediği saptanmıştır ($p > 0,05$) (Tablo 4).

Gelir durumu, ilişkide duygusal şiddete maruz kalma durumunun YİŞYTÖ ve TAÖ-20 ölçeği toplam puan ortalamalarını anlamlı olarak etkilediği ancak DMÖKF ölçek toplam puanını ise anlamlı olarak etkilemediği saptanmıştır (Tablo 4).

İlişkide şiddete maruz kalma durumunun YİŞYTÖ, partner ile uzun süreli küslük yaşama durumunun TAÖ-20, mevcut ilişki durumu değişkeninin ise DMÖKF ölçeği toplam puan ortalamalarını anlamlı olarak etkilediği belirlenmiştir ($p < 0,05$) (Tablo 4).

Tablo 4. Kadınların Bazı Özelliklerine Göre YİŞYTÖ, TAÖ-20 ve DMÖKF Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

		YİŞYTÖ	TAÖ-20	DMÖKF
		Ort\pmSS	Ort\pmSS	Ort\pmSS
Eğitim Durumu	İlkokul-Ortaokul	$44,75 \pm 3,94$	$56,00 \pm 4,69$	$13,25 \pm 2,21$
	Lise	$33,15 \pm 11,91$	$53,45 \pm 10,66$	$12,98 \pm 1,70$
	Üniversite (Önlisans-Lisans)	$30,74 \pm 9,46$	$51,38 \pm 8,47$	$13,09 \pm 1,82$
	Lisansüstü	$28,33 \pm 8,38$	$52,00 \pm 13,81$	$12,22 \pm 1,48$
		KW: 7, 398 p:0,060	KW: 1,718 p:,633	KW:3,090 p:,378
Gelir Durumu	¹ Gelir giderden az	$34,59 \pm 9,17$	$55,92 \pm 9,67$	$12,71 \pm 2,01$
	² Gelir gidere eşit	$30,98 \pm 11,59$	$51,13 \pm 10,08$	$13,11 \pm 1,61$
	³ Gelir giderden fazla	$32,41 \pm 11,09$	$51,64 \pm 8,48$	$13,05 \pm 1,67$
		KW:6,529 p:,038 1>2	KW:8,124 p:,017 1>2, 1>3	KW:,557 p:,757
Çalışma Durumu	Evet	$32,39 \pm 9,34$	$52,24 \pm 9,40$	$13,09 \pm 1,24$
	Hayır	$32,18 \pm 11,53$	$52,79 \pm 10,21$	$12,93 \pm 1,92$
		U:-,623 p:,533	U:-,665 p:,506	U:-,478 p:,633
Yaşanan Kişi	Yalnız	$36,00 \pm 10,68$	$55,56 \pm 10,95$	$13,00 \pm 2,38$
	Aile ile birlikte	$30,22 \pm 8,40$	$52,41 \pm 10,55$	$13,09 \pm 1,51$
	Eş/Partner	$34,67 \pm 15,31$	$50,87 \pm 6,67$	$12,67 \pm 1,75$
		KW: 5,884 p:,053	KW:3,294 p:,193	KW:,960 p:,619
Çocukluk Döneminde Fiziksel/Duygusal	Evet	$31,85 \pm 10,56$	$53,56 \pm 10,05$	$13,11 \pm 1,62$
	Hayır	$32,94 \pm 11,56$	$50,96 \pm 9,64$	$12,76 \pm 1,94$

Şiddete Tanık Olma Durumu		U:-,370 p:,711	U:-1,608 p:,108	U:-,899 p:,369
Mevcut İlişki Durumu	¹ Flört/Sevgili	32,84±8,07	53,68±11,16	12,73±1,30
	² Evli/Nişanlı	34,60±14,85	50,45±9,12	12,60±1,70
	³ İlişkim yok	30,35±9,09	53,40±9,61	13,38±1,93
Çoklu Karşılaştırma		KW:2,743 p:,254	KW:1,812 p:,404	KW:6,888 p:,032 3 > 2
Partner ile uzun süreli küslük yaşama durumu	Evet	34,83±13,14	55,21±9,83	13,07±1,59
	Hayır	31,13±9,65	51,53±9,84	12,94±1,81
		U:-1,347 p:,178	U:-1,964 p:,050	U:-,579 p:,563
Mevcut İlişkide fiziksel şiddete maruz kalma durumu	Evet	35,41±12,94	54,16±8,26	13,03±1,87
	Hayır	29,49±7,86	51,30±11,09	12,94±1,63
		U:-2,401 p:,016	U:-1,673 p:,094	U:-,940 p:,347
İlişkide duygusal şiddete maruz kalma durumu	Evet	35,75±12,90	55,27±8,84	13,22±1,66
	Hayır	30,03±8,82	50,97±10,29	12,83±1,78
		U:-2,466 p,014	U:-2,273 p:,023	U:-1,388 p:,165

U:Mann Whitney U Test, KW: Kruskal Wallis Test

Tablo 5. YİŞYTÖ, TAÖ-20 ve DMÖKF toplam puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi

YİŞYTÖ	TAÖ-20		DMÖKF	
	r	,337**	r	,278**
	p	,000	p	,001

**p<0,001

YİŞYTÖ ile TAÖ-20 ölçek puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptandı (r=0,337; p=,000). YİŞYTÖ ile DMÖKF ölçek puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptandı (r=0,278; p=,001) (Tablo 5).

TARTIŞMA

Bu çalışma, kadınların yakın partner şiddeti ile aleksitimi ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Kadınların yaklaşık %27'sinin partnerleri tarafından şiddete maruz bırakıldığı bilinmektedir. Şiddete maruz kalan kadınların daha fazla psikolojik semptom yaşadıkları tespit edilmiştir (Sardinha ve ark., 2022). Signorelli ve arkadaşları tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen çalışmada; yakın partner şiddetine maruz kalan kadınların %47,4'ünün ciddi düzeyde depresyonlarının olduğu, %87,7'sinin travma sonrası stres bozukluğu yaşadığı saptanmıştır. Aynı çalışmada yakın partner şiddetine maruz kalan kadınların; TAÖ-20 ölçeği toplam puan ortalaması 60,49±17,95 (sınırdaki aleksitimik) olarak belirlenirken şiddete maruz kalmayan kadınların ölçek puan ortalaması ise 38,6±13,9 (aleksitimi yokluğu) olarak tespit edilmiştir (Signorelli ve ark., 2020). Bu çalışma da kadınların TAÖ-20 ölçek toplam puanı 52,63±9,95 (sınırdaki aleksitimik) olarak saptanmış olup YİŞYTÖ ile TAÖ-20 ölçek puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadınların yakın partner şiddetine maruziyeti ve şiddeti kabullenme düzeyleri arttıkça aleksitimi düzeylerinin de anlamlı olarak arttığı belirlenmiştir.

Kadınların; eğitim ve gelir düzeyinin düşük olmasının ve ekonomik olarak bağımlı olma durumlarının yakın partner şiddeti için risk faktörü olduğu saptanmıştır (Capaldi ve ark., 2012). Kadının eğitim düzeyinin artmasının şiddete maruz kalma olasılıklarını azalttığı bildirilmiş olup lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip olan kadınların, daha düşük eğitim düzeyine sahip kadınlara kıyasla daha az partner şiddetine maruz kaldıkları saptanmıştır (Büyükyılmaz ve Demir, 2020; İpek ve Ayvaz Kızılgöl, 2019). Eğitim ve gelir düzeyi yüksek kadınlarda da şiddete maruziyet bildirilse de bu oran

sosyoekonomik koşulları düşük olan kadınlara kıyasla daha düşük düzeylerde tespit edilmiştir (Page ve İnce, 2008). Kumcağız ve arkadaşları tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen çalışmada Şiddet Önleme ve İzleme Merkezine (ŞÖNİM) başvuran kadınların %45'inin kendine ait geliri olmadığı saptanmıştır (Kumcağız ve ark., 2018). Kadınların ekonomik bağımsızlığının sağlanamaması şiddet görme ve şiddeti kabullenme potansiyellerini arttırmaktadır (Kara ve Uluç, 2019). Ekonomik olarak partnerine bağımlı ya da partnerinden daha düşük ücretlerle çalışan kadınların partner/eşlerinden daha fazla sözel veya psikolojik şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir (Işık ve Bilgin, 2023). Benzer şekilde çalışmamız sonucunda da gelir durumu düşük kadınların yakın partner şiddetini kabullenme ve aleksitimi düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Kadınların; çocukluk döneminde fiziksel/duygusal şiddete tanık olma durumunun yakın partneri tarafından şiddete maruz kalma riskini arttırdığı tespit edilmiştir (Çalışkan ve Çevik, 2018). Bireylerin çocukluktan yetişkinliğe kadar izlendiği 2003 ve 2005 yıllarında gerçekleştirilen iki prospektif çalışmada, çocukluk çağında ebeveynler arası şiddete/fiziksel istismara tanık olma durumunun erişkinlikte yakın partner şiddeti mağduru olma riskini arttırdığı saptanmıştır (Ehrensaft ve ark., 2003; Linder ve Collins, 2005). Bensley ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen çalışmada çocukluk döneminde şiddete tanık olan bireylerin ileri ki yaş dönemlerinde şiddete maruz kalma riskinin 4 ila 6 kat arttığı bildirilmiştir (Bensley ve ark., 2003). Çalışma sonuçlarımız literatürle farklılık göstermektedir. Çocukluk döneminde fiziksel/duygusal şiddete tanık olma durumunun ölçek puan ortalamalarını anlamlı olarak farklılaştırmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun çalışma popülasyonuna özgü olabileceğini düşündürmektedir.

Yakın partner şiddetinde bir diğer konu partnerler arası çatışma durumunun sürdürülmesidir (Shai ve ark., 2019). Vazquez ve arkadaşları tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen çalışmada bireylerin genel mutluluğunun devamlılığında evlilikte ki eş dinamiklerinin ön koşul olduğunu belirtmiştir (Vazquez ve ark., 2015). Bhatt ve arkadaşları tarafından 2023 yılında 420 kadın ile gerçekleştirilen çalışmada; kadınların çoğunun (%75,50) eşleri ile ilişkilerini iyi olarak tanımladığı ve %50'sinin eşlerinden bazen korktuğu tespit edilmiştir. Aynı çalışmada kadınların eşleriyle kavga etme sıklığı bakıldığında; %65,50'si ara sıra, %23,30'u hiç kavga etmediğini, %11,20'si ise her gün kavga ettiğini ifade etmiştir (Bhatt ve ark., 2023). Çalışmamızda ise kadınların; %30'unun ilişkileri sırasında ayda 1-2 kez kavga ettiği, %30'nun partneri ile uzun süreli küslük deneyimlediği, %29,3'ünün ise partnerin kendisini cezalandırmak için bazen iletişimi sınırlandırdığı saptandı. Partnerleriyle uzun süre küslük yaşayan kadınların aleksitimi düzeyleri anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durumun nedeni olarak ilişki sırasında etkileşimin kesilmesinin bireyin duygu durumunu baskıladığı öne sürülebilir.

Craparo ve arkadaşları tarafından 2014 yılında gerçekleştirilen çalışmada, şiddet öyküsü bulunan kadınların aleksitimi skorlarının şiddet görmeyen kadınlara kıyasla anlamlı olarak yüksek olduğu saptanmıştır (Craparo ve ark., 2014). Benzer şekilde Yelsma tarafından gerçekleştirilen çalışmada da şiddete maruz kalan kadınların aleksitimi düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Yelsma, P., 1996). Crapora ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen çalışmada, aleksitimi de görünen duygu düzenleme güçlüklerinin kadınların yakın partner şiddetine karşı savunmasızlıklarını arttırdığı vurgulanmaktadır (Craparo ve ark., 2014). Literatürle paralel olarak çalışmamız sonucunda da ilişki de duygusal şiddete maruz kalma durumunun bireylerin şiddeti kabullenme düzeylerini arttırdığı ve bireylerin aleksitimi düzeylerinin şiddet görmeyenlere kıyasla anlamlı olarak yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma bulguları sonucunda, yakın partner şiddetine maruz kalan kadınların sınırdaki aleksitimik olduğu belirlendi. Düşük gelir düzeyi ve duygusal şiddete maruz kalma durumunun hem şiddeti kabulleniş hem de aleksitimik tutumu anlamlı olarak artırdığı belirlendi. Mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumunun şiddeti kabulleniş düzeyini artırdığı, partner ile uzun süre küslük yaşama durumunun ise aleksitimik tutumu yükselttiği belirlendi. Ayrıca, mevcut durumda ilişkisi

olmayanların olanlara kıyasla Depresyon ve Mutluluk Ölçeği toplam puan ortalamasına göre daha olumlu duygu ve düşüncelere sahip oldukları belirlendi.

Çalışmamızın bulguları, yakın partner şiddet mağdurlarına duygulanım düzenlemesine odaklanan psikolojik müdahalelerin gerekliliğini desteklemektedir. Bu tür müdahaleler, maruz kalınan şiddete odaklanmanın yanı sıra, stresle başa çıkma ve yönetmeye yönelik duygusal yeteneklerin geliştirilmesi üzerinde de çalışmalıdır. Bu araştırma sonuçları, yakın partner şiddeti sorununu ele alacak, ruh sağlığı ve yaşam kalitesiyle ilişkilendirecek, tartışmayı teşvik edecek, yeni fikirler ve geleceğe yönelik umutlar üretecek yöntemlerin oluşturulmasına fayda sağlayacaktır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırmanın İstanbul'da yaşayan 18 yaş üzeri kadınlar ile gerçekleştirilmesi ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan kadınların sınırlı olması sebebiyle bulguların sınırlı olarak genellenebilir olması araştırmanın sınırlılıkları arasındadır.

KAYNAKÇA

- Bensley, L., Van Eenwyk, J., & Simmons, K. W. (2003). Childhood family violence history and women's risk for intimate partner violence and poor health. *American journal of preventive medicine*, 25(1), 38-44.
- Bhatt, B., Bhatt, N., Karki, A., Giri, G., Baaniya, B., Neupane, B., ... & Sagtani, R. A. (2023). Intimate partner violence against married women of reproductive age in Nepal during the COVID-19 pandemic. *Helijon*, 9(9).
- Büyükyılmaz, A. ve Demir, Ç. (2020). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddetin belirleyicileri: Multinomial logit model yaklaşımı. *Ege Akademik Bakış*, 16(3), 443- 450.
- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W., & Kim, H. K. (2012). A systematic review of risk factors for intimate partner violence. *Partner abuse*, 3(2), 231-280.
- Ehrensaft, M. K., Cohen, P., Brown, J., Smailes, E., Chen, H., & Johnson, J. G. (2003). Intergenerational transmission of partner violence: a 20-year prospective study. *Journal of consulting and clinical psychology*, 71(4), 741.
- Ellsberg, M., Watts, C., García-Moreno Henrica, C., Jansen, AFM., & Heise, L. (2005). WHO multi-country study on women's health and domestic violence against women: Initial results on prevalence, health outcomes and women's responses.
- Ergin, N., Bayram, N., Alper, Z., Selimoglu, K., & Bilgel, N. (2005). Domestic violence: A tragedy behind the doors. *Women Health*, 42:(2), 35-51.
- Golding, J. M. (1999). Intimate partner violence as a risk factor for mental disorders: A meta-analysis. *Journal of family violence*, 14, 99-132.
- Güleç, H., Kose, S., Güleç, MY., Çitak, S., Evren, C., Borckardt, J., & Sayar, K. (2009). Reliability and factorial validity of the Turkish version of the 20-item Toronto alexithymia scale (TAS-20). *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 19:(3), 214-20.
- Han KM, Jee HJ, An H, Shin C, Yoon HK, Ko YH et al. (2019). Intimate partner violence and incidence of depression in married women: A longitudinal study of a nationally representative sample. *Journal of Affective Disorders*, 245: 305-311.
- İpek, E. ve Ayvaz Kızılgül, Ö. (2019). Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadının iş gücüne katılımına ilişkin mikroekometrik analiz: Türkiye. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 455-474.
- Işık, H., & Bilgin, N. G. (2023). 2018-2020 Yılları Arasında Partner Şiddeti Nedeniyle Mersin Tıp Fakültesi Hastanesine Başvuran Kadın Olguların Değerlendirilmesi. *Bulletin of Legal Medicine/Adli Tıp Bülteni*, 28(2).
- Kara, Z. ve Uluç, M. A. (2019). Şiddetin cinsiyeti: Bir modern toplum anksiyetesi. e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergi, 11(3). 1566-1581. <https://doi.org/10.26791/sarkiat.655891>.
- Kumcağz, H., Aydın, İ. A., Talay, T., Gürkan, S., & Kinsiz, D. N. (2018). Samsun şiddet önleme ve izleme merkezi'ne başvuran şiddet mağduru kadınların başvuru durumları ve gereksinimleri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 401-414.
- Linder, J. R., & Collins, W. A. (2005). Parent and peer predictors of physical aggression and conflict management in romantic relationships in early adulthood. *Journal of family psychology*, 19(2), 252.

- Oram, S., Fisher, H. L., Minnis, H., Seedat, S., Walby, S., Hegarty, K., Rouf, K., Angénioux, C., Callard, F., et al. (2022). The Lancet Psychiatry Commission on intimate partner violence and mental health: Advancing mental health services, research, and policy. *Lancet Psychiatry*, 9(6), 487–524.
- Page, A. Z., & İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 81-94.
- Sapmaz, F., & Temizel, S. (2013). Turkish version of the Short Depression-Happiness Scale (SDHS): A validity and reliability study. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 1:(1), 32-38.
- Sardinha, L., Maheu-Giroux, M., Stöckl, H., Meyer, S. R., & García-Moreno, C. (2022). Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018. *The Lancet*, 399(10327), 803-813.
- Sargın, A. (2017). Kadına yönelik şiddet ile mücadele ve şiddete uğrayan kadınlara destek mekanizmaları. Kadın ve Kadın STK'larının güçlendirilmesi projesi. https://www.gapcatom.org/wp-content/uploads/2014/09/siddet_kitapcik.pdf (Erişim tarihi: Aralık 15, 2023).
- Şaşıoğlu, M., Gülol, Ç., & Tosun, A. (2013). Aleksitimi kavramı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 5:(4), 507–27.
- Shai, N., Pradhan, G. D., Chirwa, E., Shrestha, R., Adhikari, A., & Kerr-Wilson, A. (2019). Factors associated with IPV victimisation of women and perpetration by men in migrant communities of Nepal. *PloS one*, 14(7), e0210258.
- Signorelli, M. S., Fusar-Poli, L., Arcidiacono, E., Caponnetto, P., & Aguglia, E. (2020). Depression, PTSD and alexithymia in victims of intimate partner violence: a case-control study. *Archives of Clinical Psychiatry (São Paulo)*, 47, 45-50.
- T.C. Başbakanlık, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2009). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları. <https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/bitstream/handle/1/357/ekutuphane3.5.1.6.2.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Erişim tarihi: Aralık 15, 2023).
- Toplu-Demirtaş, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., & Fincham, F. (2017). Intimate partner violence in Turkey: The Turkish Intimate Partner Violence Attitude Scale-Revised. *Journal of Family Violence*, 32, 349-356.
- Vázquez, J. J., Panadero, S., & Rivas, E. (2015). Happiness among poor women victims of intimate partner violence in Nicaragua. *Social Work in Public Health*, 30(1), 18-29.

Extended English Summary

Aim: This study was conducted to examine the relationship between intimate partner violence and alexithymia and depression levels of women. The research questions determined in line with this general purpose were as follows:

1. What is the level of women's exposure to intimate partner violence?
2. What are the factors affecting women's exposure to intimate partner violence?
3. Is there a relationship between women's levels of intimate partner violence and their levels of alexithymia and depression?

Materials and Methods: The sample of the study, which was conducted with a descriptive and correlational design, consisted of 140 women over the age of 18. Data were collected with the “Introductory Information Form”, “Attitude Towards Violence in Close Relationships Scale-Revised Form (ASTVCR)”, “Toronto Alexithymia Scale-20 (TAÖ-20)” and “Depression and Happiness Scale Short Form (DHSSF)”. The research was conducted online and the study questionnaire was sent to women via different social media platforms, messaging applications or e-mail via <https://www.google.com/forms/about/>. The study was conducted online to reach participants from different districts and cultures. The inclusion criteria were married or single women with no history of mental and mental health problems and at least one romantic relationship. According to these criteria, the inclusion criteria were based on the statements of the participants.

Results: Women participating in the study; It was determined that the average age was 25.06 ± 6.69 , 38.6% had a university education level, 57.9% had an income equal to their expenses, and 29.3% were working. It was determined that 22.1% of the participants lived with their spouse/partner and 64.3% witnessed physical/emotional violence during childhood. Women

participating in the study; It was determined that they had an average of 2.15 ± 1.28 (range: 1-5) romantic relationship experiences and 44.3% did not have a current relationship. Women; It was determined that 39.3% of them fought 1-2 times a month during their relationships, 30% experienced long-term resentment with their partner, and 29.3% said their partner sometimes limited communication to punish them. Within the scope of the study, women's experiences of violence in their previous/current relationships were questioned and women; It was determined that 53.6% were exposed to physical, 38.6% emotional, 5.7% sexual and 3.6% economic violence. Total score of the Attitude Scale Towards Violence in Close Relationships is $32.24+10.90$ (range: 17-61), Toronto Alexithymia Scale-20 (TAÖ-20) total score is $52.63+9.95$ (range: 30- 79) and the Depression and Happiness Scale Short Form total score was determined as $12.98+1.74$ (range: 6-17). It was determined that educational status, employment status, witnessing physical/emotional violence in childhood, and person variables did not significantly affect the total score averages of ASTVCR, TAÖ-20 and DHSSF scale ($p>0.05$). It was determined that income level and exposure to emotional violence in the relationship significantly affected the ASTVCR and TAÖ-20 scale total score averages, but did not significantly affect the DHSSF scale total score. It was determined that exposure to violence in the relationship significantly affected the ASTVCR, long-term disagreement with the partner significantly affected the TAÖ-20, and the current relationship status variable significantly affected the DHSSF scale total score averages. It was found that there was a significant positive relationship between ASTVCR and TAS-20 scale scores ($r=0.337$; $p=.000$). A significant positive relationship was found between ASTVCR and DHSSF scale scores ($r=0.278$; $p=.001$).

Conclusion: As a result of the study findings, it was determined that women exposed to intimate partner violence were borderline alexithymic. It was determined that low income level and exposure to emotional violence significantly increased both acceptance of violence and alexithymic attitude. It was determined that exposure to violence in the current relationship increased the level of acceptance of violence, and long-term resentment with the partner increased the alexithymic attitude. In addition, it was determined that those who were not in a current relationship had more positive feelings and thoughts according to the Depression and Happiness Scale total score average compared to those who were in a relationship.

The findings of our study support the necessity of psychological interventions focusing on affect regulation for victims of intimate partner violence. In addition to focusing on violence exposure, such interventions should also work on improving emotional abilities to cope and manage stress. The results of this research will benefit the creation of methods that will address the problem of intimate partner violence, relate it to mental health and quality of life, encourage discussion, and generate new ideas and hopes for the future.

The limitations of the study include the limited generalisability of the findings due to the fact that the study was conducted with women over the age of 18 living in Istanbul and the limited number of women who volunteered to participate in the study.